

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Програма та методичні вказівки
до виконання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форм здобуття освіти за спеціальністю ДЗ «Менеджмент»
освітньо-професійної програми «Управління лікувально-профілактичними
закладами»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Вікторія Ковальська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Наталя Гончарова – доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургії № 2 Харківського національного медичного університету.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет Науково-методичною радою
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 27 березня 2026 року)*

П 71

Переддипломна практика : програма та методичні вказівки до виконання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Управління лікувально-профілактичними закладами» [Електронний ресурс] / уклад. В. М. Маркова, І. М. Шалімова, В. А. Бурбига – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. – (PDF 14 с.).

«Переддипломна практика : програма та методичні вказівки до виконання» спрямована на формування в здобувачів вищої освіти системного розуміння особливостей управлінської діяльності в лікувально-профілактичних закладах, а також на закріплення й поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, набутих у процесі навчання. Документ орієнтований на підготовку майбутніх менеджерів до самостійного розв’язання комплексних управлінських завдань у сфері охорони здоров’я та прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах реформування галузі.

У процесі проходження переддипломної практики здобувачі освіти здійснюють аналіз організаційної структури та системи управління лікувально-профілактичних закладів, вивчають нормативно-правове забезпечення їх діяльності, особливості планування, організації, мотивації та контролю, а також опрацьовують практичні матеріали, необхідні для підготовки кваліфікаційної роботи магістра.

Програма та методичні вказівки призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю D3 Менеджмент (освітня програма «Управління лікувально-профілактичними закладами») і можуть використовуватися керівниками практики та науково-педагогічними працівниками під час організації та супроводу переддипломної практики.

УДК 37.014.54(075.5)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2026

© Маркова В. М., Шалімова І. М.,
Бурбига В. А., уклад., 2026

ЗМІСТ

.		
1	Загальні положення	4
2	Мета та завдання переддипломної практики	4
3	Програма практики	6
4	Бази практик	8
5	Зміст практики та оформлення звітної документації	9
6	Критерії оцінювання результатів переддипломної практики	11
7	Список літератури	13
8	Додатки	14

1. Загальні положення

Переддипломна практика є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент освітньої програми «Управління лікувально-профілактичними закладами» та спрямована на узагальнення, систематизацію і поглиблення теоретичних знань, формування та вдосконалення професійних компетентностей, необхідних для здійснення управлінської діяльності у сфері охорони здоров'я.

Переддипломна практика проводиться з метою підготовки здобувачів вищої освіти до виконання кваліфікаційної роботи магістра та забезпечує набуття практичного досвіду аналізу діяльності лікувально-профілактичних закладів, прийняття управлінських рішень і застосування сучасних методів та інструментів менеджменту в реальних умовах функціонування закладів охорони здоров'я.

Переддипломна практика відбувається на 2 курсі у 3 семестрі, її тривалість становить 4 тижня в обсязі 6 кредитів.

Зміст практики і завдання відповідають програмним результатам навчання здобувачів освіти другого рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». У процесі проходження практики здобувачі освіти освоюють наступні програмні завдання, зміст яких відображає набуття загальних та фахових компетентностей магістрів з менеджменту закладів охорони здоров'я.

Виконання завдання з переддипломної практики створює у здобувача вищої освіти комплексне уявлення про проблему, яка розробляється, і дає матеріал для написання розділів диплому, розрахунку економічних показників і формування уявлення про «слабкі місця об'єкту дослідження». За результатами проходження переддипломної практики здобувачі вищої освіти подають науковому керівнику закінчений 2-й (аналітичний) розділ дипломної роботи.

2. Мета переддипломної практики

2.1. Метою переддипломної практики здобувачів освіти як майбутніх професіоналів з управління закладами охорони здоров'я є: збір, аналіз й узагальненні фактичного матеріалу щодо практичної діяльності медичних підприємств та організацій різних форм власності відповідно до теми кваліфікаційної роботи магістра.

2.2. Основні завдання переддипломної практики:

- підготовка інформаційної бази для виконання кваліфікаційної роботи магістра;
- збір інформації для проведення наукових досліджень, пов'язаних із виконанням кваліфікаційної роботи магістра;
- набуття здобувачами освіти досвіду практичної роботи в організаціях або на підприємствах сфери охорони здоров'я різних форм власності з метою практичної апробації результатів кваліфікаційної роботи магістра.
- закріплення теоретичних знань та здобуття практичних навичок організаційно-управлінського характеру;
- вивчення роботи з планування, контролю і організації поточної роботи закладу охорони здоров'я, пов'язаної з виконанням основних посадових обов'язків;
- вивчення процесу обробки інформації, що надходить, вивчення та дослідження інформаційно-управлінських потоків організації взагалі і конкретного менеджера зокрема;
- здобуття практики прийняття різноманітних рішень управлінського характеру, досвіду керування та спілкування у колективі, дослідження ефективності системи комунікацій організації;
- визначення основних шляхів підвищення ефективності функціонування медичної організації (підприємства) та виконання посадових обов'язків;
- збір та опрацювання матеріалів відповідно до теми кваліфікаційної роботи магістра, наукового дослідження та індивідуального завдання.

- освоєння аналітичних методів, пов'язаних із виконанням функцій управлінської та економічної діяльності;
- набуття практичних навичок щодо прийняття різноманітних рішень управлінського характеру, досвіду управління та адміністрування в організації;
- поглиблення знань, аналіз показників і освоєння методик прогнозно-розрахункової роботи, які використовуються на різних рівнях управління;
- визначення перспектив розвитку організації, шляхів підвищення її конкурентоспроможності, удосконалення виконання посадових обов'язків.

2.3. Компетентності та результати практики:

- здатність аналізувати актуальні наукові та прикладні проблеми управління лікувально-профілактичними закладами в умовах реформування системи охорони здоров'я;
- уміння обирати та застосовувати методи й методики теоретичних і практичних досліджень для розв'язання управлінських завдань у діяльності лікувально-профілактичних закладів;
- здатність систематизувати, обробляти та аналізувати статистичні й управлінські дані з метою оцінювання ефективності діяльності лікувально-профілактичних закладів;
- уміння застосовувати теоретичні знання й професійні навички у практиці управління організаційною, фінансово-економічною та кадровою діяльністю лікувально-профілактичних закладів;
- здатність здійснювати управління діяльністю лікувально-профілактичних закладів, приймати обґрунтовані управлінські рішення та нести відповідальність за їх реалізацію в межах професійної компетентності;
- уміння організовувати та проводити ділові зустрічі, службові наради й переговори з керівниками структурних підрозділів, партнерами та іншими стейкхолдерами у сфері охорони здоров'я з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, аналізувати та узагальнювати внутрішню і зовнішню управлінську інформацію для планування, організації, мотивації персоналу та контролю діяльності структурних підрозділів лікувально-профілактичних закладів;
- здатність ефективно застосовувати інструменти та технології сучасного менеджменту в управлінні операційними процесами, формуванні та вдосконаленні системи управління лікувально-профілактичним закладом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в закладі охорони здоров'я та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління закладами охорони здоров'я;

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН5. Планувати діяльність закладу охорони здоров'я в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління закладом охорони здоров'я;

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач закладу охорони здоров'я;

- ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
- ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво закладом охорони здоров'я(підрозділом);
- ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення закладу охорони здоров'я (підрозділу).

3. Програма практики

Для досягнення поставлених цілей і завдань переддипломної практики здобувачі освіти, згідно з обраними темами кваліфікаційних робіт магістра, направляються у відповідні функціональні й структурні підрозділи закладів охорони здоров'я для вивчення загального стану суб'єкта господарювання та обраного напрямку дослідження, виявлення проблем у цій сфері та можливих шляхів їх вирішення.

Об'єктом дослідження може бути діяльність всього закладу охорони здоров'я або його структурного підрозділу.

Програма переддипломної практики передбачає наступні напрями:

1. Характеристика об'єкта практики:

- а) стисла характеристика закладу охорони здоров'я (повна назва, коротка історична довідка, мета, завдання та напрямки діяльності);
- б) форма власності;
- в) засновники закладу охорони здоров'я;
- г) структура управління закладом охорони здоров'я.

Джерелами інформації з цих питань можуть бути: статут закладу охорони здоров'я, положення про організацію та їх структурних підрозділів, накази та розпорядження.

2. Результати діяльності об'єкта практики в контексті обраної теми магістерської кваліфікаційної роботи:

- оцінка ресурсних можливостей закладу охорони здоров'я (вартість та структура основних фондів, рівень технічного оснащення, організації діяльності та праці);
- аналіз трудових показників (структура персоналу, забезпеченість робочою силою, кваліфікаційний рівень працівників, рух персоналу, продуктивність праці, використання робочого часу, організація оплати праці).
- характеристика результатів основної діяльності закладу охорони здоров'я (згідно з метою та завданнями);
- стан використання інформаційних технологій у закладі охорони здоров'я (наявність технічних засобів обробки інформації, програмного забезпечення) та ефективність їх застосування;
- інші питання, що розкривають зміст діяльності об'єкта практики в рамках теми магістерської кваліфікаційної роботи.

Джерелами інформації з цих питань можуть бути: бухгалтерська та статистична звітність, результати моніторингу та програми діяльності закладу охорони здоров'я, звіти перед вищестоящими органами.

3. Розробка системи заходів щодо удосконалення стану досліджуваної проблеми за темою магістерської кваліфікаційної роботи:

- надання пропозицій з підвищення ефективності використання ресурсів на досліджуваному закладі охорони здоров'я;
- окреслення шляхів удосконалення конкретної сфери діяльності об'єкта практики на основі виявлених резервів та недоліків у роботі закладу охорони здоров'я;
- пропонування конкретних заходів щодо вирішення досліджуваної проблеми, що базуються на аналізі діяльності об'єкта практики;
- пропозиції щодо вдосконалення інформатизації закладу охорони здоров'я.

Інформація з цих питань може бути отримана під час спілкування з практичними працівниками, через участь у підготовці аналітичних записок, при проведенні самостійного аналізу за темою дослідження.

Здобувачі освіти збирають планові та фактичні дані за три останні повні роки та звітний період поточного року. Якщо є необхідність та можливість, інформація може бути представлена у більший проміжок часу.

Під час проходження переддипломної практики слід акцентувати увагу на матеріалах та розрахунках, які висвітлюють тему магістерської кваліфікаційної роботи.

На завершальному етапі переддипломної практики здобувач освіти повинен узагальнити матеріал, зібраний за період проходження практики, визначити його достовірність і достатність для розробки дипломного проекту, розробити рекомендації щодо удосконалення управління закладом охорони здоров'я, оформити звіт з практики. підготовка звіту з переддипломної практики, звітної документації.

Програма переддипломної практики для студентів спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Управління лікувально-профілактичними закладами»

Назва розділу	Форма звітності	Тижні проходження практики
<i>Розділ 1. Загальна системна характеристика закладу охорони здоров'я (ЗОЗ)</i>		
1.1. Ознайомлення з нормативно-правовими документами, що регламентують функціональну діяльність ЗОЗ. 1.2. Оцінка діяльності ЗОЗ: місія, цілі та завдання. 1.3. Аналіз стратегічних та планових документів діяльності ЗОЗ.	Опис загального, спеціального та внутрішнього нормативно-правового забезпечення діяльності ЗОЗ. Опис організаційноправової форми, мети, завдань діяльності ЗОЗ. Опис майна ЗОЗ, джерел його формування. Опис стратегічних та планових документів діяльності ЗОЗ.	Тиждень 1
<i>Розділ 2. Оцінка організаційної структури управління ЗОЗ</i>		
2.1. Ознайомлення з організаційною структурою управління ЗОЗ. 2.2. Оцінка рівнів та структури управління. 2.3. Оцінка змісту та характеру взаємозв'язків в ЗОЗ. 2.4. Аналіз внутрішніх документів, що регулюють діяльність ЗОЗ.	Опис структурних підрозділів, їх взаємозв'язків, повноважень, визначення типу організаційної структури управління.	Тиждень 1
<i>Розділ 3. Аналіз внутрішньої організації менеджменту та адміністрування діяльності ЗОЗ</i>		
3.1. Аналіз організаційних та розпорядчих методів адміністрування. 3.2. Аналіз порядку та процедури розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень. 3.3. Аналіз технології управління документообігом. 3.4. Аналіз організації заходів цивільного захисту, безпеки життєдіяльності та охорони праці в ЗОЗ	Опис організаційних та розпорядчих методів адміністрування. Опис алгоритму прийняття управлінських рішень та рівні окремих структурних підрозділів та ЗОЗ в цілому. Опис технології управління документообігом. Опис організації організації заходів цивільного захисту, безпеки життєдіяльності та охорони праці в ЗОЗ.	Тиждень 2
<i>Розділ 4. Аналіз системи надання медичних послуг ЗОЗ</i>		
4.1. Ознайомлення з структурою медичних послуг та порядком їх надання. 4.2. Оцінка системи управління якістю медичних послуг. 4.3. Аналіз системи ціноутворення на медичні послуги. 4.4. Аналіз інформаційних технологій надання медичних послуг. 4.5. Оцінка маркетингових технологій позиціонування медичних послуг.	Опис медичних послуг та порядку їх надання. Опис технології управління якістю медичних послуг. Опис формування системи ціноутворення на медичні послуги. Опис інформаційних технологій надання медичних послуг. Опис маркетингових технологій позиціонування медичних послуг.	Тиждень 2
<i>Розділ 5. Управління персоналом ЗОЗ</i>		
5.1. Ознайомлення з кадровим	Опис основних інструментів кадрової роботи з	Тиждень 2

менеджментом ЗОЗ, основними інструментами кадрової роботи з персоналом, цілями щодо розвитку кадрового персоналу. 5.2. Вивчення кількісного та якісного складу персоналу. 5.3. Аналіз системи мотивації персоналу. 5.4. Оцінка можливостей до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.	персоналом. Опис кількісно-якісної характеристики персоналу за статтю, віком, стажем, світою, кваліфікацією. Опис технології навчання та підвищення кваліфікації персоналу організації.	
Розділ 6. Управління фінансовим забезпеченням ЗОЗ		
6.1. Ознайомлення з системою фінансування організації. 6.2. Оцінка фінансового забезпечення. 6.3. Оцінка використання фандрейзингу в управлінні фінансовим забезпеченням закладів охорони здоров'я. 6.4. Аналіз використання інструментів медичного страхування при наданні медичних послуг ЗОЗ.	Опис системи фінансування ЗОЗ. Опис використання фандрайзингу в управлінні фінансовим забезпеченням ЗОЗ. Ідентифікація причин, що впливають на фінансову безпеку ЗОЗ. Опис використання інструментів медичного страхування при наданні медичних послуг ЗОЗ.	Тиждень 3
Розділ 7. Управління проектами, інвестиційно-інноваційною діяльністю ЗОЗ		
7.1. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності ЗОЗ. 7.2. Оцінка проектних ініціатив ЗОЗ. 7.3. Оцінити ефективність проектів, які реалізуються в ЗОЗ чи за його участю.	Опис інвестиційно-інноваційної діяльності ЗОЗ та його проектних ініціатив. Опис критеріїв оцінки ефективності проектів, які реалізуються в ЗОЗ чи за його участю. Обґрунтування доцільності та можливості розробки інноваційної стратегії діяльності ЗОЗ.	Тиждень 3
Розділ 8. Взаємодія та відносини організації з стейкхолдерами		
8.1. Дослідження взаємодії ЗОЗ з зовнішнім середовищем. 8.2. Оцінка комунікаційного супроводу ЗОЗ.	Групування чинників зовнішнього середовища із виокремленням їх впливу через можливості та загрози для діяльності ЗОЗ. Опис основних стейкхолдерів організації, ранжування сили їх впливу. Опис зовнішніх та внутрішніх комунікаційних процесів з різними групами стейкхолдерів.	Тиждень 3
Розділ 9. Структурування проблем організації та можливість їх вирішення через ефективні управлінські рішення. Вироблення пропозицій щодо вдосконалення діяльності та розвитку ЗОЗ на ринку медичних послуг		
9.1. Структурування проблем організації та можливість їх вирішення через ефективні управлінські рішення. 9.2. Вироблення пропозицій щодо вдосконалення діяльності та розвитку ЗОЗ на ринку медичних послуг	Групування проблем та можливостей їх вирішення через ефективні управлінські рішення. Опис власної позиції щодо доцільних форм і методів удосконалення діяльності та розвитку ЗОЗ на ринку медичних послуг.	Тиждень 4
10. Практична участь у процесі підготовки, та реалізації управлінських рішень. Участь у нарадах та інших організаційних формах управлінської діяльності.		Тиждень 1-4
11. Збір практичних матеріалів для написання кваліфікаційної роботи.		Тиждень 1-4
12. Підготовка, оформлення звіту згідно вимог та представлення результатів науково-дослідницької і науково-прикладної роботи у відповідності до нормативних документів та стандартів.		Тиждень 1-4

5. Бази практик

Переддипломна практика проходить на базі закладів охорони здоров'я різних організаційно-правових форм.

Переддипломна практика здобувачів освіти проходить в закладі охорони здоров'я або одному з підрозділів закладу охорони здоров'я.

Визначення баз практики здійснюється керівництвом закладу освіти на основі прямих договорів із закладами охорони здоров'я незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

Здобувачі освіти можуть самостійно, за погодженням з керівництвом закладу вищої освіти, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

Основними базами практики здобувачів освіти освітньої програми «Управління лікувально-профілактичними закладами» є:

1. КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня»
2. КНП «Васильківський центр первинної медико-санітарної допомоги»
3. КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги Коломацької селищної ради»
4. КНП ХОР «Обласна клінічна травматологічна лікарня»
5. Товариство з обмеженою відповідальністю «Медичний центр здоров'я»
6. Навчально-науковий медичний центр «Університетська клініка» ХНМУ
7. КНП «Міська дитяча поліклініка №15» ХМР
8. КНП «Міська клінічна лікарня №30» ХМР
9. ТОВ «Бригід-онко»
10. КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги м.Ізюм» ІМР
11. КНП «Первомайський центр первинної медико-санітарної допомоги»
12. Товариство з обмеженою відповідальністю «Перша мамологія»
13. КНП «Зачепилівська центральна лікарня» Зачепилівської селищної ради Харківської області
14. КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Люботинської міської ради
15. КНП Липецької сільської ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги №5 Харківського району»
16. КНП Липецької сільської ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги №5 Харківського району»
17. КНП «Міська клінічна багатoproфільна лікарня № 25» Харківської міської ради
18. КНП «Міська дитяча поліклініка № 7» ХМР
19. КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги Богодухівської міської ради Харківської області"
20. Комунальне підприємство «Близнюківська центральна районна лікарня» Близнюківської селищної ради Лозівського району Харківської області
21. КНП ХОР «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф»

На базі практики:

- для безпосереднього керівництва практикою призначаються наказом по закладу охорони здоров'я кваліфіковані спеціалісти;
- створюються необхідні умови для виконання здобувачами освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики;
- забезпечують здобувачам освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці, проводиться обов'язковий інструктаж з охорони праці та техніки безпеки;
- надаються здобувачам освіти і керівникам практики від ННІ УІПА можливість користуватися бібліотекою, технікою та документацією, необхідною для виконання програми практики;
- здобувачі освіти заочної, дистанційної форм навчання, які працюють за фахом, можуть проходити практику за місцем роботи. В інших випадках здобувачі освіти проходять практику на базах практики, визначених ННІ УІПА.

Форми проведення, порядок проходження практики і програма практики не залежать від обраної бази практики.

5. Зміст практики та оформлення звітної документації

5.1. Зміст практики конкретизується в індивідуальному завданні на практику, яке розробляється керівником спільно зі здобувачем вищої освіти залежно від бази практики.

Індивідуальне завдання націлене на вдосконалення/набуття здобувачем вищої освіти професійних умінь та навичок.

5.2. Індивідуальне завдання переддипломної практики передбачає:

- вивчення законодавчих та нормативно-правових актів, що визначають правовий статус, порядок функціонування та регламентують діяльність лікувально-профілактичного закладу та його структурних підрозділів;
- аналіз організаційно-управлінської та функціональної структури лікувально-профілактичного закладу, розподілу повноважень і відповідальності між підрозділами;
- ознайомлення із системами забезпечення управлінської діяльності закладу охорони здоров'я (інформаційною, аналітичною, організаційно-методичною, інформаційно-технічною);
- вивчення переліку та характеристик медичних і немедичних послуг, що надаються лікувально-профілактичним закладом, особливостей їх організації та фінансування;
- аналіз конкурентного середовища лікувально-профілактичного закладу на регіональному ринку медичних послуг;
- вивчення форм взаємодії лікувально-профілактичного закладу з органами державної влади, місцевого самоврядування, НСЗУ, іншими закладами охорони здоров'я та партнерами;
- аналіз ефективності управлінських, організаційних та фінансово-економічних процесів у діяльності лікувально-профілактичного закладу;
- виявлення проблемних і неефективних управлінських та бізнес-процесів у діяльності закладу, обґрунтування можливостей їх удосконалення або реінжинірингу;
- ознайомлення з системою ділового листування, документообігу та організації управлінських комунікацій у лікувально-профілактичному закладі;
- участь у підготовці та організації управлінських, інформаційно-комунікативних заходів (нарад, робочих зустрічей, службових обговорень);
- залучення до організації та проведення ділових зустрічей, службових нарад і переговорів керівництва та структурних підрозділів закладу;
- ведення ділового листування, підготовка управлінських документів, систематизація документації структурних підрозділів відповідно до вимог чинного законодавства та внутрішніх регламентів;
- збір фактичних та/або аналітичних матеріалів за темою випускної кваліфікаційної роботи магістра;
- виконання індивідуального завдання відповідно до теми кваліфікаційної роботи магістра з використанням матеріалів бази практики.

5.3. Звітна документація заповнюється щодня протягом усієї практики та оформлюється остаточно протягом останнього тижня. Звітна документація з переддипломної практики включає: 1) щоденник переддипломної практики; 2) звіт з переддипломної практики (з додатками).

В процесі проходження практики здобувач вищої освіти веде ***Щоденник практики***, в якому щодня відзначає свою діяльність. Форма щоденника наведена в додатку В.

Щоденник практики є основним звітним документом, що характеризує і підтверджує проходження здобувачем освіти переддипломної практики, в якому відображається його поточна робота в процесі практики.

Після закінчення практики заповнений щоденник разом зі звітом у встановлений термін подається на кафедру керівнику практики, який переглядає його та складає відгук.

У разі відсутності щоденника переддипломна практика не оцінюється.

Письмовий ***Звіт з переддипломної практики*** – це основний підсумковий документ, що дає можливість проаналізувати і оцінити діяльність здобувача під час практики.

Після завершення терміну практики здобувачі звітують у письмовій формі про виконання програми практики та подають на перевірку Звіт, що відображає результати виконання завдань програми.

Звіт про практику складається індивідуально кожним здобувачем освіти і повинен відображати його виробничу і наукову роботу в період практики і підготовленість до написання кваліфікаційної роботи магістра.

У звіт включаються:

1. Титульний лист зі всіма підписами (форма титульної сторінки наводиться в ДОДАТКУ А).
2. Зміст, в якому наводиться перелік наведених в звіті розділів із зазначенням сторінок.
3. Перелік позначок, скорочень, символів та спеціальних термінів (якщо вони є).
4. Вступ, який включає коротку характеристику закладу охорони здоров'я і завдання, що стоять перед підприємством у сучасних умовах.
5. Основна частина, в якій:
 - наводиться детальний огляд і аналіз діяльності закладу охорони здоров'я;
 - описуються роботи, виконані відповідно до програм стажування (їх зміст, методика, посилання на документи і т. д.);
 - роботи, виконані в порядку доручення працівників закладу охорони здоров'я.
6. Висновки і пропозиції, зміст яких повинен містити критичні зауваження з питань менеджменту організацій та пропозиції щодо їх усунення.
7. Список джерел, які використовували.
8. Додатки, в які виноситься відповідна документація (форми, бланки, схеми і т. п.), що підбирається і вивчається здобувачем освіти при написанні звіту.

Рекомендований обсяг звіту 30-35 друкованих сторінок (без списку використаних джерел, додатків). Список використаних джерел – щонайменше 15-20 джерел.

Звіт друкують з використанням текстового редактора Word на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 мм х 297 мм), шрифтом чорного кольору через 1,5 інтервал 14 кеглем, шрифтом Times New Roman.

Текст слід розмішувати, дотримуючись наступних розмірів полів: верхнє, нижнє – 20 мм, ліве – 25 мм, праве – 10 мм.

Звіт про проходження практики, відгук із місця проходження практики, щоденник надаються керівнику практики після закінчення практики для захисту.

Остаточні підсумки практики підбиваються на підсумковій звітній конференції здобувачів 2-го курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти та на засіданні випускової кафедри.

Підсумки практики підводяться у процесі складання здобувачем освіти заліку керівнику практики.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план та/або залікову книжку здобувача вищої освіти.

5.4. Політика щодо академічної доброчесності.

Усі роботи, визначені програмою практики, у тому числі написання звіту, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Звіт не повинен містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Звіт з переддипломної практики проходить перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

6. Критерії оцінювання результатів переддипломної практики

Належним чином оформлений звіт, а також щоденник практики, протягом 3-х днів після завершення практики кожен здобувач освіти в індивідуальному порядку здає на кафедру для реєстрації та перевірки керівником практики від кафедри.

Критерії оцінювання переддипломної практики

Критерії	Максимальна нормативна оцінка (балів)
1. Якість звіту про виконання практики, у тому числі:	40

1.1. Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації – бази практики	10
1.2. Наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації – бази практики	10
1.3. Наявність та якість ілюстративного матеріалу, який повинен мати аналітичний характер	10
1.4. Чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення звіту та щоденника практики за встановленою формою	10
2. Оцінка стану і якості проходження практики (ставлення до роботи, додержання дисципліни, рівня теоретичної і практичної підготовки, набутих навичок і вмінь), у тому числі: – керівником практики від організації; – керівником практики від кафедри.	20 10 10
3. Обсяг та якість виконання завдань, передбачених програмою практики	10
4. Володіння культурою презентації, в тому числі: вільне володіння текстом доповіді, вміння чітко і зрозуміло висловлюватися; якість викладення особисто розроблених проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів діяльності організації – бази практики	10
5. Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно і чітко викласти суть і результати дослідження	10
6. Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії керівника практики від організації, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	10
КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА	100

В цілому якісно виконаний звіт з практики оцінюється маскимально в 100 балів.

Оцінка проходження практики складається із суми балів, які виставляються комісією на основі розгляду змісту звіту про практику та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики.

Оцінка «відмінно» ставиться за наступних умов. Результати (звіт, щоденник, авторські матеріали) практики оформлені згідно встановлених вимог, вчасно подані на кафедру і захищені бездоганно. Характеристика здобувача вищої освіти позитивна. Надані повні та точні відповіді на всі питання членів комісії з програми практики виконаної роботи.

Оцінка «добре» ставиться, якщо наявні несуттєві зауваження щодо змісту і оформлення результатів практики. Характеристика здобувача вищої освіти позитивна. У відповідях на запитання членів комісії з програми практики студент припускає окремих неточностей, хоча загалом демонструє тверді знання.

Оцінка «задовільно» ставиться за умови недбалого оформлення результатів практики і щоденника. Характеристика здобувача вищої освіти в цілому позитивна. При відповідях на запитання студент плутається, припускається помилок.

Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо програма практики виконана частково або не виконана зовсім. Характеристика здобувача вищої освіти з бази практики негативна. На запитання членів комісії студент не дає задовільних відповідей.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики й отримав незадовільну оцінку під час захисту звіту, перескладає академічні заборгованість на загальних умовах.

7. Список літератури

1. Менеджмент у системі медичної допомоги населенню [Текст]: [Навч. посібник] Вишнівецький І.І., Гур'янов В.Г., Жила А.В., Журавель В.І., Кожемякіна Т.В., Короткий О.В., Парій В.Д., Матукова Г.І., Матукова-Ярига Д.Г., Юнгер В.І./ За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В.Д. і д. мед. н., проф. Журавля В.І.; Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. – Київ: [Електронний посібник], 2023. 1289 с.
2. Економіка охорони здоров'я: Підручник / За заг. ред. д.м.н., проф. Парія В.Д.; Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. Житомир: ТОВ «Видавничий дім «Бук-Друк»», 2021. 288 с.
3. Шутурмінський В.Г. Основи менеджменту та маркетингу в медицині: навч. посіб./ В.Г. Шутурмінський, Н.Л. Кусик, О.В. Рудінська. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 176 с.
4. Менеджмент: навчальний посібник. Матукова Г.І., Кожемякіна Т.В., Матукова-Ярига Д.Г. НУ «Києво-Могилянська Академія». Київ, 2020. 557 с.
5. Економічний аналіз використання ресурсів в системі охорони здоров'я. В.Д. Парій та ін.; за заг.ред. проф. В.Д. Парія. Житомир: «Полісся», 2015. 148 с.
6. Кнейслер О.В., Квасовський О.Р., Ніпіаліді О.Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с.
7. Поддєрьогін А. М., Баб'як Н. Д., Білик М. Д. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник. К.: КНЕУ, 2017. 534 с.
8. Плиса В. Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. К: Каравела, 2019. 512 с.
9. Ус С.А. Моделі й методи прийняття рішень: навч. посіб. / С.А. Ус, Л.С. Коряшкіна; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». 2-ге вид. випр. Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 302 с.
10. Кадрові ресурси системи охорони здоров'я в Україні. Ситуаційний аналіз. Вежновець Т., Бойко А., Василькова А. та ін. Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». Київ, 2019. <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/HRH-situational-analysis2019.pdf9>.
11. Данченко О. Б. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень: моногр. / О. Б. Данченко, В. О. Занора. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 278 с.
12. Кризов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : Навч. посіб. 3-тє вид., доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Маркова Влада Миколаївна
Шалімова Ірина Миколаївна
Бурбига Валентина Анатоліївна

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Програма та методичні вказівки
до виконання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форм здобуття освіти за спеціальністю ДЗ «Менеджмент»
освітньо-професійної програми «Управління лікувально-профілактичними
закладами»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 27.03.2026. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 0,54. Обсяг 0,767 Мб. Зам. № 94/26.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна